

melser må søges gennemført ved truslen om, at den pågældende ellers vil blive straffet for det forhold, han er fundet skyldig i, ganske som man søger gennemført de bestemmelser om forsorg, som optages i vilkårene i en traditionel betinget dom. Denne væsentlige lighed mellem de to domstyper understreges bedst ved anvendelsen af betegnelsen betinget dom for dem begge.

Endvidere har betinget dom med udsat straffastsættelse fordele fremfor forsorgsdommen med hensyn til anvendelsesområde. Forsorgsdomme vil kun kunne anvendes i tilfælde, hvor der er behov for forsorgsmæssige foranstaltninger, medens betingede domme med udsat straffastsættelse vil være anvendelige også i andre tilfælde, hvor retten finder det formålstjenligt.

Justitsministeriet har desuden ment, at det vil være en fordel, at den betingede dom — i modsætning til forsorgsdommen — vil indeholde en angivelse af konsekvensen af en vilkårsovertrædelse.

Også ud fra forsorgsmæssige synspunkter synes den betingede dom med udsat straffastsættelse at burde foretrækkes fremfor forsorgsdommen. Det kan ikke udelukkes, at en forsorg, der idømmes direkte, for den dømte får et særligt pønalt præg, og at dommen for så vidt bliver et mindre egnet udgangspunkt for et forsorgsarbejde. På den anden side kan der være visse pædagogiske fordele forbundet med den betingede doms system, hvor efter den dømte på en måde „frivilligt“ vælger forsorgen fremfor straffen.

Det skal endelig bemærkes, at reglerne om betinget dom med udsat straffastsættelse i højere grad end regler om forsorgsdomme stemmer overens med det strafferetlige reaktionssystems udformning i øvrigt, og med hvad der i de senere år er praktiseret i Norge og Sverige.

Der skal tilføjes, at justitsministeriet fuldt ud kan tilslutte sig de synspunkter vedrørende værdien af en effektiv kriminalforsorg, som ligger til grund for straffelovskommissionens forslag. Spørgsmålet om denne forsorgs effektivisering, der ikke har nogen sammenhæng med spørgsmålet om valget mellem de to domsformer, er taget op af justitsministeriet. I september 1960 har ministeriet nedsat et udvalg blandt andet med den opgave at overveje, hvilke praktiske foranstaltninger der bør iværksættes med henblik på en effektivisering af kriminalforsorgen for de ikke-anstaltsanbragte kriminelle (betinget dømte, tiltalefritagne og benådede, prøvelsladte samt prøveudskrevne fra psykopatforvaring m. v.); der sigtes herved navnlig til problemer vedrørende tilsynenes effektivitet, optagelseshjem,

ungdomspensioner, alkoholistbehandling og psykiatrisk behandling.

Til § 56.

Til stk. 1 og 2. Det fastslås i disse bestemmelser, at betinget dom skal anvendes, når retten finder det upåkrævet, at straf kommer til fuldbyrdelse. Lige så lidt som i den gældende bestemmelse i § 56, stk. 1, gives der nærmere vejledning med henblik på afgørelsen af, hvornår straffuldbyrdelse er upåkrævet. Det er uden videre klart, at denne afgørelse fortsat må træffes under hensyn til generalpræventive synspunkter og til, om straffuldbyrdelse må anses for mere hensigtsmæssig end betinget dom med henblik på at afholde den dømte fra fortsat kriminalitet.

Efter den gældende bestemmelse kan strengere straffe end fængsel i 1 år ikke gøres betinget, medmindre der foreligger visse særlige omstændigheder, jfr. § 85, stk. 2. I overensstemmelse med straffelovskommissionens betænkning (p. 46) foreslås denne begrænsning ophævet. Begrænsningen er mindre godt forenelig med forslaget om betingede domme, hvori der ikke fastsættes straf, og må anses for upåkrævet; domstolenes praksis viser betydelig tilbageholdenhed med hensyn til anvendelse af betinget dom, når straffen er af mere end nogle få måneders varighed.

Med hensyn til valget mellem de to foreslåede former for betinget dom er det overvejet, om der i lovtæksten burde optages regler, der gav domstolene en nærmere vejledning for dette valg.

Betinget dom med udsat straffastsættelse vil der navnlig være brug for i følgende grupper af straffesager:

1) Sager vedrørende mindre alvorlige lovovertrædelser. Her vil der ofte, uden at det kommer i strid med generalpræventive synspunkter, kunne tages hensyn til det ønskelige i, at den „stempling“ af den tiltalte, som en straffastsættelse kan indebære, undgås; i disse tilfælde vil det desuden kunne være en fordel, at den dømte ikke har mulighed for at sammenligne eventuelle forsorgsmæssige vilkår med en bestemt fastsat — mindre — straf.

Denne gruppe vil ikke alene omfatte en del af de få sager, der efter den nuværende ordning afgøres med tiltalefrafald efter retsplejelovens § 723, stk. 2, jfr. stk. 3, men også en ikke helt ubetydelig del af de sager, i hvilke der nu idømmes meget korte betingede straffe.

2) Sager, hvor det må antages, at der ved vilkårs-overtrædelse bør anvendes andre foranstaltninger end tidsbestemt straf, og hvor det derfor vil være